



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. IV. Quomodo & quando Leges sive Constituitones humanæ obligent?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

perficere nonnunquam potest jus naturale, suppleto v. g. quæ natura reliquit indefinita & indeterminata.

Potestatem tamen etiam legem naturalem interpretandi, seu declarandi in rebus Spiritualibus habet Magistratus Ecclesiasticus, & secularis in rebus politicis ac profanis: (neque enim qui declarat, immutat, aut de novo addit) ita tamē ut declaratio, seu interpretatio juris naturalis clara sit, si enim dubia sit declaratio talis à Laico Magistratu facta, ad iudicium Ecclesiæ spectat, declarare, quid tali in re sit faciendum, cum ad iudicium Ecclesiæ pertineat, declarare, an peccatum interueniat in tali declaratione.

2. Non potest vi legislativæ suæ potestatis humanæ per leges vel statuta, aliis sine iusta causa auferre jus suum, iisque præjudicare, Magistratus seu Princeps etiam supremus *Argu. c. quæ in Ecclesiis 7. h. t.* quamvis enim Princeps talis jurisdictionem habeat in omnes suo imperio subiectos, non tamen habet dominium rerum privatarum ad subditos spectantium; ex iustâ tamen & urgente causa, ob publicam v. g. necessitatem, aut utilitatem, potest tale quid statuere (cum publicum bonum sit præstantius bono privato, & hoc meritò illi cedere debeat) quod tamē in dubio non censi debet fecisse (cū non faciliè utatur potestate extraordinariâ) & facilius præsumi potest derogare juri acquirendo, quàm acquisito, cum firmitus hoc sit, & certius.

§. VI.

Quomodo, & quando Leges sive Constitutiones humanae obligent?

Quod Leges sive Constitutiones humanae obligent in foro conscientiae, & sub peccato, patet ex *c. concupiscentia. 4. h. t.* ut enim iustis legibus obediant omnes subditi, non tantum Sacrae Literæ docent, ad *Roman. 13.* ubi dicitur: *Dei ordinationi resistere tales, & damnationem acquirere, sed lumine naturæ etiam notum est.*

Incipiunt autem obligare non prius, quàm sint publicè promulgatæ *Can. in istis 3. §. leges distinct. 4.* ubique hoc enim, ut proponatur & denuntietur publicè Communitati, obligationem non possunt inducere Communitati.

Debent autem promulgari loco & tempore à legislatore præscriptis (si tamē locum & tempus promulgationi faciendæ determinavit Legislator) ita ut ab eo tempore, quod præscriptum est, Lex obligare incipiat, *c. cum singula 32. in fin. de præbend. in 6.* Sicut enim lex dependet à legislatoris voluntate, ita etiam ab ea dependet vis obligandi, vel si nec locus nec tempus promulgationis faciendæ, aut inchoandæ obligationis præscriptum sit, obligent leges Cæsareæ quidem, post duos menses elapsos, ab earum, in singulis provinciis facta promulgatione, *Authent. ut nova Constitutiones Novell. 66.* (Cum sufficere hoc tempus, & taliter facta promulgatio videatur, ut omnibus manifestè fiat nova Constitutio) Pontificiæ verò Constitutiones prohibitiæ aut præceptivæ, probabilis statim post earum promulgationem in Curia Romana factam, obligant (neque enim relata *Authent. ut nova Ec. in Jure Canonico* recepta est, ut praxis communissima Curiae Romanae docet, cau-

fas orbis universi Romam delatas, juxta Constitutiones Pontificias Romae promulgatas decidens) ita tamen, ut quantum est ex se, ubique terrarum vim obligandi habeant, remotos vero & longius à Curia absentes, post tempus moraliter necessarium & sufficiens, ut lex promulgata in eorum notitiam devenire possit, spectata scilicet distantia locorum à Curia *c. 1. §. nec obstaret. De conse. concess. prebend. in 6.* cum modo impossibili lex obligare non possit; & hinc in effectu, nec quoad poenam, nec quoad culpam bonam fidem ignorantes promulgationem obligat.

Aliorum denique inferiorum Magistratum tam Ecclesiasticorum quam secularium leges, statim post earum promulgationem in Curia Principis vel Ecclesia Matrice, aut alio loco publico, secundum morem Patriae, vel Regionis factam, obligant, nisi aliud exprimat; neque enim aut leges positivae aliud requirunt, aut requirere videtur legislatorum talium jurisdicatio, quae tam ampla non est, ut peculiarem promulgationem in pluribus locis ad inducendam obligationem exigat.

Si vero sint leges irritantes contra us, vel alios actus &c. non prius obligant, saltem ex aequitate, si irritent contractum, jure naturali, vel divino validum, quam in singulis Provinciis, aut Diocesis, promulgatae sint, vel saltem alia via communiter sciuntur (ut ne scilicet, plus obfint, quam profint bono publico) nisi versentur circa beneficia, Professionem Religiosam, aut similes materias vel actus, in quibus Pontifex plenum jus habet disponendi, quae leges statim post promulgationem in Curia factam obli-

gant, ob plenam Pontificis circa tales res disponendi potestatem.

§. V.

An Obligent Leges, seu Constitutiones usum non receptae?

Leges & Constitutiones Canonicae post promulgationem, statim quidem obligant subditos ad eas acceptandas, tum quod sit ex parte legislatoris potestas obligandi subditos independentem ab horum acceptatione (ut ne vana illa sit & inefficax, si à populi consensu & acceptatione dependeat) *l. i. ff. de Constit. Princip. §. sed & quod Principi. Can. 1. Dist. 20.* tum quod merito hanc ipsam voluntatem taliter obligandi censeatur habere legislator, non tantum absolute loquens, praecipiens, & obligans, sed quod hoc magis expedire bono communi censeatur (nisi aliam suam voluntatem exprimat, qui legem tulit; vel à populo restricta illi potestas fuerit, dependens à populi acceptatione, quoad leges obligantes, quod de legislatore Civili quidem, non autem de Summo Pontifice dici potest) si tamen Constitutio talis vel lex, ex rationabili causa, ab initio non fuit recepta, nec observata, à tota Communitate aliqua, vel à majore illius parte, tandem definit respectu illorum obligare *argu. c. ult. de consuet.* (si enim Constitutio, vel lex talis, recepta, & observata ab initio, abrogari tamen potest juxta *relat. c. per contrariam consuetudinem*, poterit multo magis per talem non usum tolli lex nunquam in usum deducta, sive nunquam recepta) & ita quidem, ut ad talis legis nunc receptae ablationem, sive fiat haec sciente, sive ignorante Principe, non requiratur certum tempus, sed sufficiat repugnancia